

Slavnost Narození Páně

Téma: Jan od Kříže

Evangelium: Janův prolog Jan 1, 1-5.9-14

Poznámky: Pohoř, Odry 2024, P. Petr Kuník

Dozněl skutečně pozoruhodný text, který pro nás napsal sv. Jan na úvod svého evangelia. **Vánoce** jsou ze své podstaty **dobou příběhů**. A my známe téměř nazpaměť vyprávění sv. Matouše i Lukáše, kde se to hemží *anděli, pastýři i mudrci z východu*. Vše se nám krásně **promítlo do tradice stavění** a následně **obdivování lidových betlémů**.

Prolog svatého Jana nám **jako příběh moc nezní**, ale přesto je to jeho verze toho, co se stalo. Pokud bychom chtěli **postavit betlém podle Jana**, rozhodně **musí být jiný**. Nemohl by mít jen tu jednu část, která se odehrává na zemi. Musel by být rozhodně **dvoupatrový**. Jeho vyprávění začíná tím, **co se odehrálo u Boha, a to dříve, než povstal svět**, dříve, než načas a prostor, jak ho známe. „**Na počátku bylo u Boha Slovo a toto slovo byl Bůh. Všechno povstalo skrze ně.**“ Tedy pokud bylo něco stvořeno, tak kvůli tomuto Slovu. Takto **Jan hovoří o Otci a Synu**.

Jak ale bychom mohli vyobrazit tu horní část betléma podle Jana, když vstupujeme do tajemství Boha? Byl **jeden básník**, který se o to pokusil, Tím básníkem byl **sv. Jan od Kříže**, španělský karmelitán a učitel církve. Měl na to dost času, to, když **byl svými spolubratry uvězněn** na počátku prosince roku **1577 v Toledu**. Tehdy v malé temné kopce, která původně sloužila jako latrína, se mu v mysli zrodila **romance na Janův prolog**. Nemohl slova psát, tak si vše prostě zapamatoval. To, co se tehdy na počátku odehrálo mezi Otcem a Synem sv. Jan od Kříže **vypráví jako rozhovor**, který započal Otec. Stojí to za poslech.

„*Snoubenku, která by tě milovala, můj Synu, dát bych ti chtěl, která by si pro hodnotu tvou být v naší společnosti zasloužila, aby poznala dobra, která jsem v takovém Synovi měl, a aby se se mnou těšila, kvůli půvabu tvému a svěžesti.*“

„*Velmi za to děkuji, Otče,*“ Syn odpověděl, „*snoubence, kterou bys mi dal, svůj jas bych dal, aby skrze něj viděla, zač můj Otec stál.,*“

Objal bych ji ve své náruči a ve tvé lásce by se roznítala a věčnou rozkoší by tvou dobrotu velebila.“

„*Ať se tedy stane,*“ řekl Otec, *Palác pro snoubenku, učiněný ve velké moudrosti; který do dvou pokojů, horního a dolního rozdělil;*

V této Janově jednoduché **básni** (romanci), která byla psána vroucím srdcem, nacházíme **velmi důležité obrazy**, které odkrývají, co se tehdy mohlo stát. Totiž, že **celé stvoření** jako palác o dvou pokojích, tedy svět andělský a lidský, bylo učiněno **darem Synovi**. Nejen jako něco, ale někdo, **jako snoubenka**, kterou Syn jednou obejmě, jí dá svůj jas a přivede si jí jako nevěstu k Otci. **Vánoce – Narození Božího Syna** v podání Janova evangelia je tedy **ono objetí**, umožněné Duchem Svatým, který spojuje Boží a lidské.

Přestože je to **Maria, která drží a objímá své právě narozené dítě**, je to **Boží Syn, který objímá jí a celý svět**, který je přece jeho. Proto evangelista mohl napsat, že **do vlastního přišel**. Viděno pohledem Jana od Kříže se nerodí o Vánocích jen dítě – Syn člověka, ale **snoubenec lidstva**, který své milované takto vychází vstříc, aby jí dal svůj jas a půvab.

Pokud bychom tedy měli vytvořit betlém podle dnešního Boží slova, je možné to učinit **pouze v našem nitru**. V horním patře jako **úžas** nad tajemstvím 3 osob v Bohu, od kterých jsme vyšli a dole jako **touhu nevěsty** volanou Milující.